

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 490/2018-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpeného advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 5, Piešťany, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 8 T 5/2017 z 28. novembra 2017 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 12/2018 z 9. mája 2018, ako aj postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 5, Piešťany, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 T 5/2017 z 28. novembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 12/2018 z 9. mája 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ako aj postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Uvedeného trestného činu sa sťažovateľ dopustil na tom skutkovom základe, že

„- ... v období od 01. 06. 2011 do 31. 12. 2011 ako starosta obce ██████████ poberal v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov neoprávnene zvýšený plat aj napriek tomu, že poslanci obecného zastupiteľstva obce ██████████ na zasadnutí obecného zastupiteľstva obce ██████████ konanom dňa 01. 06. 2011 v zmysle § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. opätovne raz ročne plat starostu prerokovali, plat starostovi zvýšili o 10,95 percenta na sumu 1.408,- Eur, pričom... rozhodnutie obecného zastupiteľstva v uznesení č. 18/2011 nerešpektoval a uložil ekonómke pokyn k úprave výšky platu, do ktorého zahrnul neoprávnene osobný príplatok 10 percent z hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 117 dňa 28. 11. 2008 a 10 percent hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom dňa 13. 12. 2010 a svoj plat tak navýšil o osobný príplatok 20 percent, vykázaný na príslušnom mzdovom liste za obdobie roka 2011 pod položkou číslo 285, čo predstavuje sumu 2.194,52 Eur,

- ... v období od 01. 01. 2012 do 31. 12. 2012 ako starosta obce [REDACTED] poberal v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov neoprávnene zvýšený plat aj napriek tomu, že poslanci obecného zastupiteľstva obce [REDACTED] na zasadnutí obecného zastupiteľstva obce [REDACTED], konanom dňa 15. 03. 2012 v zmysle § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. opätovne raz ročne plat starostu prerokovali, plat starostovi zvýšili o 10,95 percenta na sumu 1.439.- Eur, pričom... rozhodnutie obecného zastupiteľstva v uznesení č. 06/2012 nerešpektoval a uložil ekonómke pokyn k úprave výšky platu, do ktorého zahrnul neoprávnene osobný príplatok 10 percent z hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 117 dňa 28. 11. 2008 a 10 percent hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom dňa 13. 12. 2010 a svoj plat tak navýšil o osobný príplatok 20 percent, vykázaný na príslušnom mzdovom liste za obdobie roka 2012 pod položkou číslo 285, čo predstavuje sumu 3.730,82 Eur.

- ... v období od 01. 01. 2013 do 31. 12. 2013 ako starosta obce [REDACTED] poberal v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov neoprávnene zvýšený plat aj napriek tomu, že poslanci obecného zastupiteľstva obce [REDACTED] na zasadnutí obecného zastupiteľstva obce [REDACTED] konanom dňa 11. 04. 2013 v zmysle § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. opätovne raz ročne plat starostu prerokovali, plat starostovi zvýšili o 10,95 percenta na sumu 1.474,- Eur, pričom... rozhodnutie Obecného zastupiteľstva v uznesení č. 06/2013 nerešpektoval a uložil ekonómke pokyn k úprave výšky platu, do ktorého zahrnul neoprávnene osobný príplatok 10 percent z hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 117 dňa 28. 11. 2008 a 10 percent hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom dňa 13. 12. 2010 a svoj plat tak navýšil o osobný príplatok 20 percent, vykázaný na príslušnom mzdovom liste za obdobie roka 2013 pod položkou číslo 285, čo predstavuje sumu 3.663,14 Eur.

- ... v období od 01. 01. 2014 do 31. 12. 2014 ako starosta obce [REDACTED] poberal v rozpore s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov neoprávnene zvýšený plat aj napriek tomu, že poslanci obecného zastupiteľstva obce

██████████ na zasadnutí obecného zastupiteľstva obce ██████████ konanom dňa 16. 04. 2014 v zmysle § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. opätovne raz ročne plat starostu prerokovali, plat starostovi zvýšili o 10,95 percenta na sumu 1.509,- Eur, pričom... rozhodnutie obecného zastupiteľstva v uznesení č. 06/2013 nerešpektoval a uložil ekonómke pokyn k úprave výšky platu, do ktorého zahrnul neoprávnene osobný príplatok 10 percent z hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 117 dňa 28. 11. 2008 a 10 percent hrubej mzdy schválený obecným zastupiteľstvom dňa 13. 12. 2010 a svoj plat tak navýšil o osobný príplatok 20 percent, vykázaný na príslušnom mzdovom liste za obdobie roka 2014 pod položkou číslo 285, čo predstavuje sumu 3.697,93 Eur,

čím si... ako starosta obce ██████████ v období od 01. 06. 2011 do 31. 12. 2014 zadovážil neoprávnený prospech vo výške 13.286,41 Eur.“.

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, ktoré krajský súd napadnutým uznesením zamietol ako nedôvodné podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal, pričom svoju sťažnosť odôvodňuje najmä takto:

«Tak, ako sťažovateľ uviedol vo svojom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu... základným porušením jeho ľudských práv a základných slobôd vo vzťahu k citovanému článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky spočíva, že celý proces v súdnom konaní sa nekonal na nezávislom a nestrannom súde.

... Sťažovateľ... bol súdený senátom, kde predseda senátu bola ██████████ ██████████, pričom sám bol členom jej senátu v rokoch 2011 až 2016. Touto závažnou skutočnosťou sa predsedkyňa senátu počas pojednávanií vôbec nezaoberala a až na poslednom pojednávaní, keď to spomenul sťažovateľov nový obhajca v záverečnej reči, kde spomenul zaujatosť senátu, tak mu predsedkyňa a senátu uviedla, že citujem

zo zápisnice z hlavného pojednávania dňa 28. 11. 2017 „súd podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebude konať o námietke zaujatosti vznesenej v záverečnej reči obhajcom, nakoľko námietka zaujatosti nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku“. ... Nový obhajca [REDAKOVANÉ] sa dozvedel od sťažovateľa pred hlavným pojednávaním dňa 28. 11. 2017 skutočnosť, že bol členom senátu [REDAKOVANÉ] a v záverečnej reči podal námietku zaujatosti, v zmysle § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Je pravdou, že senát ihneď rozhodol v zmysle § 32 ods. 3 Trestného poriadku a námietku zaujatosti zamietol, no nerozhodol uznesením a v zmysle § 32 ods. 4 Trestného poriadku a nepoučil sťažovateľa ani obhajcu, že proti tomu je prípustná sťažnosť. Takže o námietke obhajcu o zaujatosti predsedkyne senátu v ktorom sťažovateľ pôsobil ako prísediaci a ktorú podal obhajca ihneď ako sa o tom dozvedel v zmysle § 32 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku nerozhodoval nadriadený súd uznesením (nepoučil nás o podaní sťažnosti proti uzneseniu), ale bol vyhlásení ihneď rozsudok.

... Ak predsedkyňa senátu uviedla, že nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku, tak sťažovateľ je toho názoru, že keď sa dozvedela [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], že jej bola pridelená do senátu vec obž. [REDAKOVANÉ], tak mala sa sama bezodkladne sa vylúčiť z pojednávania mojej veci, nakoľko som bol v jej senáte roky 2011 -2016.

Toto skutočnosťou sa Okresný súd v Ružomberku sp. zn. 8 T/5/2017 v rozsudku ani nezaoberal a Krajský súd v Žiline sp. zn. 2 To/12/2018 konštatuje, že Okresný súd v Ružomberku sa touto skutočnosťou správne vysporiadal a v súlade so zákonom to znamená, že odsúdený sa mal touto zaujatosťou zaoberať už dňa 19. 1. 2017, keď sa o tom dozvedel on a jeho prvý obhajca po doručení obžaloby.

... Taktiež k porušeniu sťažovateľových ľudských práv a základných slobôd vo vzťahu k citovanému článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky došlo aj tým, že Krajský súd v Žiline opatrením sp. zn. 2 To/12/2018 nevyhovel žiadosti obhajcu sťažovateľa o odročenie konania o odvolaní obžalovaného [REDAKOVANÉ] dňa 9. 5. 2018 a mu prideliť náhradného obhajcu [REDAKOVANÉ]. Obhajcu, ktorému obžalovaný vypovedal zmluvu a tento obhajca ho zastupoval dňa 9. 5. 2018 na odvolacom konaní, kde bolo odmietnuté odvolanie.

Vo vzťahu k navrhovaným dôkazom sťažovateľ uvádza nasledovné:

Tvrdenia Okresného súdu v Ružomberku ako aj Krajského súdu v Žiline ako porušovateľov základných práv o tom, že vykonaniu navrhovaných dôkazov sťažovateľa nebol dôvod vyhovieť, považuje sťažovateľ za irelevantné a neakceptovateľné... Sťažovateľ poukazuje na nevykonanie dôkazov navrhnutých stranami v konaní, teda v danom prípade sťažovateľom z dôvodu, že dôkazy sa majú týkať okolnosti, ktorá pre rozhodnutie nie je podstatnou alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými už skôr vykonanými dôkazmi, potom je nutné oponovať a takýto postup možno označiť ako tendenčný.

... Vzhľadom k tomu, že žaloba Okresnej prokuratúry v Ružomberku... navrhovala vypočuť len obžalovaného a ostatné výpovede svedkov navrhovala len prečítať na hlavnom pojednávaní a Okresný súd pri tak závažnom zločine sa stotožnil s návrhom obžaloby došlo k porušeniu zásady ústnosti a bezprostrednosti.

... Na tomto mieste sťažovateľ zdôrazňuje, že ani Okresný súd v Ružomberku a rovnako ani Krajský súd v Žiline v odôvodnení prvostupňového rozsudku, vôbec nevysvetlili dôvody odmietnutia dôkazných návrhov sťažovateľa, čím mu obe súdne inštitúcie znemožnili uplatniť právo vyjadriť sa k meritu veci.

... Okresný súd v Ružomberku a Krajský súd v Žiline nebral do úvahy sťažovateľovu argumentáciu, že nikdy sťažovateľ nekonal v úmysle zadovážiť sebe neoprávnený majetkový prospech, nakoľko jeho plat, ktorý mi patrilo podľa zákona a odmena boli vždy schválené obecným zastupiteľstvom a tiež oprávnenosť jeho vyplácania bola kontrolovaná ekonómkou obce, ako aj hlavným kontrolórom. Je nereálne, aby po dobu 4 rokov mohol ako starosta každý mesiac poberať plat, ktorý som si mal podľa rozsudku Okresného súdu v Ružomberku svojvoľne navýšiť a počas celej tejto doby, by táto skutočnosť nebola namietaná žiadnym orgánom obce a kontrolnými orgánmi, audítormi. Plat sťažovateľa - starostu obce nemohol byť spochybniteľný, nakoľko bol každý rok schválený obecným zastupiteľstvom, bol riadne zapracovaný v rozpočte obce a tento rozpočet bol taktiež schválený obecným zastupiteľstvom. Každý rok bol obecným zastupiteľstvom schválený záverečný účet obce aj s platom sťažovateľa, ktorý reálne dostával a ktorý bol schválený zastupiteľstvom obce.

Plat sťažovateľa sa vždy pohyboval v zákonných limitoch a nie je sporne, že obecné zastupiteľstvo mu schválilo zvýšenie tzv. základného platu, ale problém je len v tom, o koľko percent mal v rokoch 2011 až 2014 navýšený tento základný plat. Orgány činné v trestnom konaní tvrdia, že od roku 2011 mal na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva

oprávnený poberať tzv. základný plat zvýšený o 10,95 %. Je pravdou, že od roku 2011 sa mu zvýšil plat o 10,95 %, ale nešlo o zvýšenie tzv. základného platu, ale o zvýšenie už predtým v minulosti o 20 % zvýšeného platu.

... V prípravnom konaní boli vypočutí všetci vtedajší poslanci obce (na hlavnom pojednávaní boli prečítané len ich výsluchy, nebola zachovaná zásada kontradiktórnosti na hlavnom pojednávaní) a ktorí sa vyjadrili k schvaľovaniu platu starostu, tak s výnimkou [REDAKOVANÉ] ani jeden z nich nepotvrdil, že mi bolo odsúhlasené len navýšenie tzv. základného platu o 10,95 %. Nepotvrdili to ani vypočutá v prípravnom konaní účtovníčka obce [REDAKOVANÉ], ani hlavný kontrolór [REDAKOVANÉ]. Všetci zhodne tvrdili, že navýšenie platu starostu v roku 2011 o 10,95 % sa vzťahovalo už k predchádzajúcemu navýšenému platu starostu, teda nie len k tzv. základnému platu bez zohľadnenia tohto navýšenia ako tvrdí obžaloba... Vyjadrenia poslancov obecného zastupiteľstva boli rozdielne len v tom, či plat starostu bol navýšený spolu s predchádzajúcimi zvýšeniami o 20 % alebo o 30 %, ale zhodne v tom, že jeho plat nebol navýšený len o 10,95 % ale zohľadňovali sa aj predchádzajúce navýšenia.

Tieto rozdielnosti vyjadrení poslancov z predchádzajúceho volebného obdobia v čase keď bol sťažovateľ starostom boli spôsobené tým, že svedkom boli pred orgánmi činnými v trestnom konaní pred výsluchom ukázané a upravené zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, v ktorých bolo uvedené len navýšenie základného platu o 10,95 % a zároveň uvedená aj presná výška zvýšeného platu. To, že text pôvodných zápisníc (kde bolo uvedené navýšenie platu obžalovaného už z predchádzajúceho obdobia o 20 %) bol menený a upravený bolo dokázané znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ], znalca z odboru kriminalistika, odvetvia kriminalistická informatika, ktorý bol vypracovaný v civilnom konaní.

... V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ opakovane poukazuje na povinnosti súdov náležite sa vysporiadať so všetkými relevantnými námietkami obžalovaného a obhajoby, čo však súd prvého stupňa neurobil. Zjednodušene konštatované, z odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k osobe sťažovateľa nie je zřejmý dôvod pre ktorý súd rozhodol tak ako rozhodol. Uvedené skutočnosti sú verifikovateľné a nie je možné ich brať na „ľahkú váhu“ ako však nepochybné v danom prípade postupoval Okresný súd v Ružomberku a Krajský súd v Žiline.

... *Odvolaací Krajský súd v Žiline sa nezaoberal ani konštatovaním sťažovateľa, že podľa § 128 ods. 1 Trestného zákona platí podmienka, že trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona musí byť spáchaný v súvislosti s právomocou a zodpovednosťou verejného činiteľa.*

... *V danom prípade u starostu existuje prvok moci, nakoľko je volený funkcionár starosta, no na druhej strane absentuje prvok rozhodovania, nakoľko o svojom plate som nemohol sám rozhodovať, ale rozhodovalo o tom zastupiteľstvo. Takže nemôžem byť považovaný za verejného činiteľa.*

... *Starosta obce nemá právo rozhodovať o výške svojej platu, táto právomoc patrí zastupiteľstvu, a preto nemôže použiť právomoc, ktorá mu bola zverená a tým ani spáchať trestný čin, ktorý súvisí s výkonom právomoci.»*

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. *Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom ako aj rozhodnutiami a to rozsudkom Okresného súdu v Ružomberku, sp. zn. 8 T/5/2017 zo dňa 28. 11. 2017 ako porušovateľa v II. rade a Uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2 To/12/2018 zo dňa 9. 5. 2018, ako porušovateľa v I. rade porušené boli.*

2. *Rozsudok Okresného súdu v Ružomberku, sp. zn: 8 T/5/2017 zo dňa 28. 11. 2017 a Uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn: 2 To/12/2018 zo dňa 9. 5. 2018 v časti týkajúcej sa odsudzujúcich výrokov osoby sťažovateľa sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Ružomberku na ďalšie konanie a rozhodnutie.*

3. *Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia o výške 218,16 €, ktoré je povinný porušiteľ v II. rade zaplatiť do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta, že k porušeniu jeho v sťažnosti označených základných práv došlo (aj) napadnutým rozsudkom okresného súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal), ktorým prvostupňový súd uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b), Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 306 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa je odvolanie.

Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu (ako aj postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal) odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (čo aj svojim napadnutým uznesením urobil). Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa tak za daných okolností vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu (vrátane konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo). Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V posudzovanej veci sťažovateľ namietané porušenie jeho v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením krajského súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) odôvodňuje najmä tým, že krajský súd sa (podľa sťažovateľa) vôbec, prípadne dostatočným spôsobom nevysporiadal s jeho námietkami vznesenými v odvolaní proti meritórnemu rozhodnutiu (napadnutému rozsudku) súdu prvého stupňa. Sťažovateľ pritom v sťažnosti podanej ústavnému súdu konkrétne namieta, že

- predsedníčka senátu okresného súdu riadne nerozhodla o námietke zaujatosti vznesenej prostredníctvom jeho obhajcu v záverečnej reči, pričom svoju zaujatosť (podľa sťažovateľa) mala sama oznámiť už v skoršom priebehu konania pred prvostupňovým súdom,
- v prvostupňovom konaní došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti a zásady bezprostrednosti a ústnosti, keďže okresný súd nevyhovел jeho návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov, ktorých výpovede z prípravného konania boli na hlavnom pojednávaní (len) prečítané,

- bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, zákonné znaky skutkovej podstaty ktorého neboli (a vzhľadom na okolnosti prípadu ani nemohli byť) naplnené, pričom rozhodnutia všeobecných súdov v otázke jeho viny nie sú dostatočne odôvodnené,
- krajský súd nevyhovел žiadosti jeho obhajcu o zmenu nariadeného termínu verejného zasadnutia k odvolaniu proti rozsudku okresného súdu a (namiesto toho) mu opatrením ustanovil náhradného obhajcu.

Ústavný súd vo vzťahu k výhradám sťažovateľa uplatneným v jeho sťažnosti v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vo vzťahu k prvej z námietok sťažovateľa ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý v súvislosti so vznesenou námietkou zaujatosti uviedol:

„(sťažovateľ v odvolaní, pozn.) Okrem iného namietal, že záver predsedkyne senátu, že o námietke zaujatosti vznesenej obhajcom v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní dňa 28. 11. 2017 podľa § 32 ods. 6 Tr. por. konať nebude, pretože nebola vznesená neodkladne podľa § 31 ods. 4 Tr. por., je nesprávny. Podľa odvolateľa bolo potrebné o vznesenej námietke rozhodnúť uznesením a poučiť ho, a tiež jeho obhajcu o možnosti podať proti takémuto uzneseniu sťažnosť.

V tejto súvislosti je potrebné odvolateľa poučiť, že procesný postup orgánu rozhodujúceho o vznesenej námietke zaujatosti, v tomto prípade prvostupňového súdu, je okrem iného závislý i od včasnosti podania námietky.

Z predloženého spisu je zistiteľné, že dôvodom vznesenej námietky zaujatosti konajúceho súdu má byť skutočnosť, že obžalovaný bol prísediacom - členom senátu

██████████ na Okresnom súde Ružomberok, a to do roku 2016. Uvedenú námietku zaujatosti vzniesol obhajca obžalovaného v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní dňa 28. 11. 2017. Z obsahu predloženého spisu je tiež zistiteľné, že obžalovaný sa o pridelení veci do senátu ██████████ dozvedel už dňa 19. 1. 2017 (vid' doručka na č. l. 614), t. j. po doručení obžaloby a predvolania na verejné zasadnutie na deň 10. 4. 2017, na ktorom sa i osobne zúčastnil. Na tomto mieste je potrebné obžalovaného upozorniť, že nie je rozhodné, kedy sa o uvedenom dozvedel jeho obhajca, ale dôležité je, kedy sa o tejto namietanej skutočnosti dozvedel on, ako obžalovaný. Teda, ak obžalovaný prostredníctvom obhajcu vzniesol námietku zaujatosti z uvedeného dôvodu až dňa 28. 11. 2017, nebolo to neodkladne a včas podľa § 31 ods. 4 Tr. por., a v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por. rozhodujúci orgán sa takouto námietkou nezaoberá, a nevydáva o takejto námietke žiadne meritórne rozhodnutie.

Krajský súd uzatvára, že ak súd prvého stupňa o vznesenej námietke zaujatosti nekonal a nevydal o nej žiadne rozhodnutie a uvedené obžalovanému i obhajcovi oznámil na hlavnom pojednávaní, o čom svedčí zápisnica o hlavnom pojednávaní (č. l. 832), postupoval správne a v súlade so zákonom. Obžalovaný sa mýli ak tvrdí, že predsedkyňa senátu po zistení, že jej napadla jeho vec, mala sa sama neodkladne vylúčiť z prejednávania veci. V ustanovení § 31 ods. 1 až 3 Tr. por. sú obsiahnuté dôvody vedúce k vylúčeniu konkrétnych subjektov v tomto ustanovení uvedených. Vylúčenie sudcu v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nesmie byť nikto odňatý zákonnému sudcovi, preto sudca môže byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci len celkom výnimočne a iba zo závažných dôvodov predpokladaných v § 31 Tr. por., ktoré dôvody mu bránia rozhodovať v súlade so zákonom, objektívne a nezaujato. Dôvodom pre vylúčenie konkrétnych subjektov vymenovaných v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. je skutočnosť, že možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti pre pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka. Zaujatosť sudcu vo vzťahu k subjektom konania predpokladá určitý právne významný (t. j. priateľský, príbuzenský alebo iný intenzívny) konkrétny vzťah, v dôsledku ktorého vzniká objektívna pochybnosť o jeho nestrannosti. To, že obžalovaný bol prísediacom v senáte ██████████, ktorej bola dotknutá vec pridelená nie je tak právne významnou skutočnosťou, v dôsledku ktorej by vznikla pochybnosť o jej nestrannosti. Uvedené nie je takou významnou

skutočnosťou, aby v jej súvislosti malo dôjsť k porušeniu práva obžalovaného na nestranné a spravodlivé rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené táto odvolacia námietka obžalovaného je neopodstatnená.“

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti námietok sťažovateľa po preskúmaní sťažnosti a k nej priloženej dokumentácie konštatuje, že právne závery krajského súdu vyvoditeľné z už citovanej časti jeho napadnutého uznesenia sú ústavné konformné a nevykazujú znaky svojvôle, resp. arbitrárnosti. Krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom vyhodnotil postup okresného súdu týkajúci sa námietky zaujatosti predsedníčky senátu vznesenej obhajcom sťažovateľa v jeho záverečnej reči ako zákonný, keďže táto námietka zjavne nebola vznesená bez meškania tak, ako to vyžaduje § 31 ods. 4 Trestného poriadku. Senát okresného súdu preto o predmetnej námietke v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekonal, a teda nevydával v tejto veci ani žiadne procesné rozhodnutie, proti ktorému by bolo možné podať opravný prostriedok (tak, ako so toho domáhal sťažovateľ). Ústavný súd v nadväznosti na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že obhajca v trestnom konaní v zásade konaná v mene obvineného (svojho klienta), pričom námietku zaujatosti sudcu môže podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku vzniesť len strana konania, ktorou je podľa § 10 ods. 11 Trestného poriadku (aj) obvinený (obžalovaný), nie však jeho obhajca. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade pre posúdenie otázky včasnosti podanej námietky zaujatosti nebolo rozhodujúce to, kedy sa o dôvode namietanej zaujatosti predsedníčky senátu dozvedel obhajca sťažovateľa, ale to, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedel samotný sťažovateľ ako obvinený (resp. obžalovaný). Krajský súd pritom v tejto súvislosti správne poukázal na to, že k uvedenému došlo už vtedy, keď bola sťažovateľovi doručená obžaloba spolu s predvolaním na verejné zasadnutie.

Ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľnú aj argumentáciu krajského súdu týkajúcu sa sťažovateľom namietanej skutočnosti, že predsedníčka senátu sama neoznámila svoju zaujatosť podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku. Ústavný súd sa aj v tomto smere stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu, z ktorého možno vyvodiť, že skutočnosť, že sťažovateľ v minulosti pôsobil ako člen senátu (prísediaci) predsedníčky senátu, sama osebe nezakladá dôvod na pochybnosť

o jej nezaújatosti pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa. Uvedený právny názor je pritom v súlade aj s konštantnou judikatúrou všeobecných súdov, podľa ktorej sama skutočnosť, že sudca v minulosti prichádzal v rámci plnenia pracovných povinností do styku s procesnou stranou, neodôvodňuje jeho vylúčenie z vykonávania procesných úkonov pre jeho pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. K vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu pomeru k takým osobám môže dôjsť len vtedy, ak jeho vzťah k týmto osobám je takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodovať nestranne a nezávisle alebo sa takým nemôže javiť navonok (R 2/2008). Sťažovateľ pritom ani v sťažnosti podanej ústavnému súdu neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali takej povahe jeho vzťahov s predsedníčkou senátu, ktorá by zakladala dôvod na jej možné vylúčenie z rozhodovania v jeho veci.

K sťažovateľom (už v odvolaní) namietanému porušeniu zásad kontradiktórnosti a bezprostrednosti (resp. ústnosti) postupom okresného súdu krajský súd v napadnutom uznesení najmä uviedol:

„Porušenie zásady ústnosti, bezprostrednosti a tiež zásady kontradiktórnosti odvolací súd pri prieskume predloženej veci nezistil. Obžalovaný porušenie týchto zásad videl v tom, že na hlavnom pojednávaní bol vypočutý len on v procesnom postavení obžalovaného, a ostatní svedkovia neboli predvolaní, len boli prečítané zápisnice o ich výsluchu z prípravného konania. Namietal, že takýmto postupom mu nebolo umožnené, aby svedkom na hlavnom pojednávaní kládol otázky.

... V súvislosti s uvedeným treba obžalovaného i jeho obhajcu upozorniť, že Trestný poriadok zo zásady ústnosti upravuje niektoré výnimky. Jednou z nich je možnosť namiesto ústneho výsluchu obžalovaného, resp. svedka prečítať zápisnicu o jeho výpovedi (§ 258 ods. 4, § 263 a § 135 ods. 2 Tr. por.). Krajský súd pri prieskume predloženej veci, najmä zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 22. 5. 2017 (č. l. 618) zistil, že na tomto hlavnom pojednávaní boli prečítané výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Z tej istej zápisnice na č. l. 623 je zistiteľné, že výpovede týchto svedkov boli prečítané so súhlasom obžalovaného, obhajcu, aj prokurátora postupom podľa § 263

ods. 1 Tr. por. Výpovede svedkov v prípravnom konaní boli vykonané kontradiktórne, za účasti obhajcu obžalovaného. Tiež bolo zistené, že tomuto hlavnému pojednávaniu predchádzalo verejné zasadnutie vykonané dňa 10. 4. 2017 za osobnej účasti obžalovaného i jeho obhajcu. Na verejnom zasadnutí pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. k) Tr. por., predsedkyňa senátu, okrem iného, určila rozsah a spôsob dokazovania a už na tomto verejnom zasadnutí so súhlasom obžalovaného i jeho obhajcu bolo určené, že výpovede svedkov budú prečítané na hlavnom pojednávaní dňa 22. 5. 2017. Navyše, možnosť realizovať právo obhajoby a tiež možnosť uplatniť zásadu ústnosti a bezprostrednosti bola daná obžalovanému i na hlavnom pojednávaní dňa 28. 11. 2017 (č. l. 831), na ktorom obžalovaný i jeho obhajca boli osobne prítomní a prehlásili, že návrhy na doplnenie dokazovania nemajú.“

Vychádzajúc predovšetkým z citovanej časti napadnutého uznesenia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie všeobecného súdu ani v tejto časti nevykazuje znaky popretia zmyslu a účelu vo veci aplikovaných právnych noriem. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nespochybňuje zistenie krajského súdu, že výpovede (niektorých) svedkov z prípravného konania boli na hlavnom pojednávaní prečítané s jeho súhlasom, ako aj so súhlasom jeho obhajcu (v súlade s § 263 ods. 1 Trestného poriadku, pozn.). Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že takýto postup príslušného súdu je možný aj na podklade § 263 ods. 2 Trestného poriadku v prípade, že ho prokurátor navrhol už v obžalobe a obžalovaný po doručení obžaloby vo svojej reakcii na výzvu súdu podľa § 240 ods. 3 Trestného poriadku nenavrhol tohto svedka (resp. týchto svedkov) vypočuť osobne. Sťažovateľ pritom v sťažnosti ústavnému súdu netvrdí, že by osobný výsluch dotknutých svedkov vo svojom vyjadrení k obžalobe navrhol, naopak len uvádza (namieta), že okresný súd sa stotožnil s obžalobným návrhom prokurátora na prečítanie výpovedí niektorých svedkov z prípravného konania a tým mu odňal možnosť klásť týmto svedkom otázky. Ak teda sťažovateľ súhlasil s čítaním zápisníc o výpovediach svedkov a nenamietal návrh prokurátora na ich čítanie po tom, čo mu bola doručená obžaloba obsahujúca návrh na takýto postup, je logické, že jeho návrh na výsluch týchto svedkov prednesený v priebehu hlavného pojednávania okresný súd odmietol podľa § 272 ods. 3

Trestného poriadku, pretože tieto výsluchy by sa týkali okolností, ktoré už boli zistené zákonným ustanoveným postupom z už skôr vykonaného dokazovania (čítaním zápisníc o výsluchoch svedkov z prípravného konania).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej namieta, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj napadnutý rozsudok okresného súdu sú v otázke jeho viny nedostatočne odôvodnené a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku. Ústavný súd pri skúmaní tejto časti sťažnosti napriek v časti II.1 tohto uznesenia konštatovanému nedostatku právomoci na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu (ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal) v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal do úvahy aj obsah napadnutého rozsudku okresného súdu, keďže označené rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie krajského súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (odvolaní, pozn.) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Okresný súd svoje rozhodnutie o vine sťažovateľa v napadnutom rozsudku odôvodnil okrem iného takto:

„Na základe... vykonaného dokazovania postupujúc tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie, hodnotiac dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán, dospel súd k záveru, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] svojim konaním naplnil všetky zákonné znaky zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

... Objektom trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa je záujem na riadnom výkone právomoci verejných činiteľov a na výkone práv a povinností fyzických osôb a právnických osôb. Objektívna stránka spočíva v konaní verejného činiteľa, ktorý koná s úmyslom spôsobiť inému škodu, alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený

prospech niektorým z konaní uvedeným v § 326 ods. 1 písm. a), b), c), teda na naplnenie tejto skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby si činu dopustil špeciálny subjekt, t. j. verejný činiteľ. Prekročenie právomoci znamená, že verejný činiteľ vykonáva činnosť, ktorá nepatrí do jeho právomoci. V takomto prípade verejný činiteľ prekračuje svoju právomoc tým, že vykonáva právomoc iného verejného činiteľa alebo orgánu, prípadne svojho nadriadeného alebo podriadeného, pričom na výkon tejto právomoci ho zákon alebo iný právny predpis neoprávňuje, resp. ak verejný činiteľ koná bez osobitného splnomocnenia, ktorý právny poriadok v danom prípade vyžaduje. Dodatočné schválenie konania nadriadeným orgánom alebo vyslovenie súhlasu s takýmto konaním neznamena beztretnosť verejného činiteľa.

... súd konštatuje, že obžalovaný sa k spáchaniu skutku nepriznal. Zo spáchania skutku je usvedčovaný výpovedami svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] - poslancami obecného zastupiteľstva v období rokov 2011-2014, ktorí potvrdili, že starostovi obce bol každoročne navýšený plat, a to až do konca jeho obdobia, pričom bol plat navýšený o 10,95 %. Svedok [REDACTED] potvrdil, že obžalovaný v roku 2011 a 2014 nemal schválené odmeny, prípadne ani príplatky, ale len navýšenie platu o 10,95 % a bolo to na základe nového koeficientu, aby neklesol s platom. Spáchanie skutku je preukázané aj výpoveďou svedkyne [REDACTED], ktorá potvrdila, že ako účtovníčka vypracovala platové dekréty aj s osobnými príplatkami pre starostu z rokov 2008 a roku 2010, tieto platové dekréty robila na základe pokynu starostu obce, t. j. obžalovaného. Platové dekréty a uznesenia obecného zastupiteľstva jej slúžili ako podklad na vypočítanie mzdy obžalovanému (bývalému starostovi obce). Svedok [REDACTED], bývalý hlavný kontrolór obce [REDACTED] potvrdil, že plat starostu nekontroloval, nakoľko to nemal v pláne kontrolnej činnosti, mzdové listu starostu obce z rokov 2008 až 2014 nikdy nevidel, oboznámil sa s nimi až pred príslušníkom polície. Platové dekréty starostu obce nepodpisoval, podpisy, ktoré sú tam nie sú jeho. Spáchanie skutku je preukázané aj výpoveďou svedka [REDACTED] (súčasného starostu obce [REDACTED]), ktorý potvrdil, že obžalovanému bol vyplácaný plat na základe platových dekrétov, pričom platový dekrét sa skladal z dvoch častí. V prvej časti bolo od slova do slova odcitované uznesenie, ktorým schválili plat starostu, následne bola druhá časť oddelená hrubou čiarou, kde boli dopísané odmeny, resp. osobné príplatky, ktoré neboli

schvaľované obecným zastupiteľstvom, avšak boli schválené obecným zastupiteľstvom v roku 2008 a v roku 2010. Zároveň z výpovede svedka mal súd za preukázané, že obžalovaný musel vedieť ako sa schvaľuje plat starostu, ako aj na akú výšku platu má podľa zákona nárok, nakoľko pri každom dekréte obžalovaného boli pripojené aj usmernenia od [REDAKOVANÉ], ktorý ako poradca každoročne vypracoval pokyny pri schvaľovaní platu starostom.

Spáchanie skutku je preukázané aj listinnými dôkazmi, a to zápisnicami zo zasadnutia obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ] zo dňa 01. 06. 2011, 15. 03. 2012, 11. 04. 2013 a 16. 04. 2014, z ktorých jednoznačne vyplýva, že poslanci obecného zastupiteľstva schválili plat starostu v plnej výške v eurách po zvýšení o 10,95 %. To znamená, že starostovi obce bol schválený plat starostu od 01. 06. 2011 vo výške 1.408,- Eur, od 01. 01. 2012 bol schválený plat starostu vo výške 1.439,- Eur, od 01. 01. 2013 vo výške 1.474,- Eur a od 01. 01. 2014 vo výške 1.509,- Eur. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že obžalovanému bol poslancami obecného zastupiteľstva [REDAKOVANÉ] schválený konštantný plat na príslušné obdobie bez akýchkoľvek ďalších príplatkov, ktorých vyplácanie nad rámec schváleného platu nebolo v zmysle zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení účinnom od 01. 06. 2011 ani možné vyplácať. Súd v danom prípade poukazuje aj na znenie § 3 ods. 1 zákona č. 253/1994 ako § 4 ods. 2 citovaného zákona, kedy obecné zastupiteľstvo môže plat starostu rozhodnutím zvýšiť až o 70 %. Z uvedeného vyplýva, že akékoľvek navýšenie platu starostu je v kompetencii obecného zastupiteľstva, ktorý každoročne je oprávnený prehodnotiť plat starostu a tento mu zvýšiť, prípadne znížiť a jeho sumu následne uviesť v zápisnici zo zasadnutia obecného zastupiteľstva pre príslušný kalendárny rok. Práve určenie presnej sumy platu starostu obce má zabezpečiť to, aby poslanci obecného zastupiteľstva vedeli aký plat starostovi obce schválili.

... Súd sa zaoberal aj obranou obžalovaného, ktorý poukázal na neoprávnené zásahy a manipuláciu so zápisnicami zo zasadnutia obecného zastupiteľstva v rokoch 2011 až 2014. Súd vykonal dokazovanie, a to pribratím znalca z odboru kriminalistiky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], a jeho výsluchom na hlavnom pojednávaní mal jednoznačne za preukázané, že všetky zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva vo [REDAKOVANÉ] konané dňa 01. 06. 2011, 15. 03. 2012, 11. 04. 2013 a 16. 04. 2014, ako aj uznesenia zo

zasadnutia obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ] zo dňa 01. 06. 2011, 15. 03. 2012, 11. 04. 2013 a 16. 04. 2014 nevykazujú znaky pozmeňovania, prepisovania, výmeny strany, ani iné znaky falšovania. Taktiež z výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorý v civilnom konaní vypracoval znalecký posudok súd zistil, že v jednotlivých uzneseniach zo dňa 15. 12. 2014, 15. 03. 2012, 11. 04. 2013 a zo zápisnice zo zasadnutia zo dňa 11. 04. 2013, 15. 03. 2012 malo dôjsť v počítačovom systéme k zmenám, avšak svedok nevedel uviesť čo konkrétne sa v zápisniciach menilo, len vedel vypočítať kedy bol súbor nahratý a kedy došlo k jeho zmene...

Z hľadiska subjektívnej stránky u obžalovaného [REDAKOVANÉ] ide o zavinenie úmyselné v zmysle § 15 písm. a) Trestného zákona, pretože chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, a to záujem štátu na riadnom výkone právomoci verejných činiteľov a na ochrane práv a povinností fyzických a právnických osôb. Prekročenie právomoci starostu obce, teda obžalovaným [REDAKOVANÉ] spočívalo práve v tom, že po schválení platu v roku 2011, roku 2012, 2013, 2014 obecným zastupiteľstvom, nebol plat v súlade s uznesením obecného zastupiteľstva vypracovaný platový dekrét, na základe ktorého mu bola mzda následne v každom konkrétnom roku mesačne vyplácaná, pričom platový dekrét bol vypracovaný na pokyn a so súhlasom obžalovaného, teda osobou, ktorá je štatutárnym orgánom obce.“

Krajský súd, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa proti odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, odôvodnil napadnuté uznesenie v časti týkajúcej sa výroku o vine sťažovateľa najmä takto:

„Skutkové zistenia prvostupňového súdu tak, ako sú vyjadrené v napadnutom rozsudku, sú správne a úplné a zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia. Vzhľadom na to odvolací súd v otázke skutkových zistení odkazuje na podrobne rozvedené dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu aj stotožňuje.

... dôkazy, o ktoré prvostupňový súd oprel výrok o vine a tiež výrok o treste u obžalovaného, boli zabezpečené a vykonané v súlade s Trestným poriadkom, a v súlade so zásadami trestného konania vrátane zásady kontradiktórnosti. Ako už odvolací súd

konštatoval v predchádzajúcom, obžalovaný odvolanie založil v podstate na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa. V odvolaní podrobne hodnotil výpovede svedkov, zdôraznil nevieryhodnosť výpovede svedka ■■■■■■■■■■, ktorý pozmenil úradné dokumenty predložené súdu, čo bolo podľa jeho názoru v konaní pred prvostupňovým súdom preukázané. Krajský súd ako súd odvolací pri prieskume predloženej veci pochybenia prvostupňového súdu pri hodnotení dôkazov nezistil a má za to, že prvostupňový súd pri hodnotení dôkazov postupoval dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., teda dôkazy hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam... Žiada sa uviesť, že prvostupňový súd veľmi podrobne rozviedol dôkazy, ktoré obžalovaného usvedčujú zo spáchania žalovaného skutku, so znalosťou veci tieto vyhodnotil a jeho správne právne závery majú dostatočný skutkový základ v riadne vykonanom dokazovaní. V prejednáwanej veci odvolací súd ani sám na základe svojho presvedčenia nehodnotil dôkazy vykonané prvostupňovým súdom s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom a hodnotenie dôkazov tak, ako to učinil prvostupňový súd si v plnom rozsahu osvojil a v podrobnostiach na toto odkazuje... Odvolateľa je potrebné tiež poučiť, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné upriamiť pozornosť obžalovaného na odôvodnenie dotknutého rozhodnutia uvedené na č. l. 14, kde prvostupňový súd sa dôsledne zaoberal a vysporiadal s ním predneseným obhajobným tvrdením, ktorým poukazoval na neoprávnené zásahy a manipuláciu so zápisnicami zo zasadnutia obecného zastupiteľstva v rozhodnom období, a rovnako tiež pokiaľ poukazoval na manipuláciu s uzneseniami zo zasadnutia obecného zastupiteľstva s jednoznačným záverom, že uznesenia zo zasadnutia obecného zastupiteľstva zo dňa 1. 6. 2011, 15. 3. 2012, 11. 4. 2013 a 16. 4. 2014 nevykazujú znaky pozmeňovania, prepisovania, výmeny strán, ani iné znaky falšovania. Vzhľadom na tú skutočnosť, že prvostupňový súd sa dôsledne vysporiadal s obranou obžalovaného, odvolací súd

nepovažuje za nutné opakovane uvádzať skutočnosti, ktoré sú jasné, zrozumiteľné a majú oporu vo vykonanom dokazovaní pred prvostupňovým súdom.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obžalovaného a jeho výhrady k právnej kvalifikácii prezentované v odvolaní prostredníctvom obhajcu, i v tomto prípade odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, kde prvostupňový súd na č. l. 11 a nasl. poukázal na všetky skutočnosti rozhodujúce pre ustálenie právnej kvalifikácie ako zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák. Argumenty súdu prvého stupňa si odvolací súd v celom rozsahu osvojuje a na tieto poukazuje. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani právny záver prokurátora uvedený vo vyjadrení zo dňa 12. 2. 2018, ktorým reagoval na výhrady obžalovaného...“

Prokurátor vo vyjadrení k odvolaniu sťažovateľa okrem iného uviedol: *«K odvolateľom uvádzanej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR je potrebné uviesť, že obžalovaný je súdený pre trestný čin podľa § 326 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Tr. zák., a teda že prekročil svoju právomoc, pričom citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sa týka odseku 1 písm. a) Tr. zák., a teda že verejný činiteľ vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonom, čo sú dva odlišné spôsoby spáchania skutku. Objektívna stránka prejednávaneho trestného činu zahŕňa konanie verejného činiteľa, ktoré spočíva v prekročení svojej právomoci. Pod pojmom „prekročí svoju právomoc“ sa rozumie konanie páchatel'a, ktorý vykonáva činnosť, ktorá patrí do právomoci iného verejného činiteľa (v danom prípade obecného zastupiteľstva, pozn.)»*

Vychádzajúc predovšetkým z citovaných častí napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok, ústavný súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci sťažovateľa ani v tejto časti (týkajúcej sa viny sťažovateľa a právnej kvalifikácie skutku) nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle alebo arbitrárnosti. Všeobecné súdy konajúce vo veci sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu svoje právne závery o vine sťažovateľa zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona založili na konkrétnych, vykonaných dokazovaní preukázaných skutočnostiach,

pričom svoje rozhodnutia aj jasným, zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom odôvodnili. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené opätovne pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). V danom prípade je pritom z napadnutých rozhodnutí zjavné, na základe akých úvah, vychádzajúc z vykonaného dokazovania, všeobecné súdy dospeli k záveru, že sťažovateľ ako starosta obce (teda verejný činiteľ) prekročil svoju právomoc, keď si v rozhodnom období (na základe vlastného pokynu), v úmysle zadovážiť si neoprávnený prospech, nechával vyplácať plat v sume, ktorá bola v rozpore so sumou platu, ktorú mu v konkrétnej výške v súlade so zákonom každoročne určovalo obecné zastupiteľstvo rozhodnutím, s ktorým bol sťažovateľ oboznámený.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti napokon namieta, že krajský súd nevyhovel žiadosti jeho obhajcu o zmenu nariadeného termínu verejného zasadnutia k odvolaniu proti rozsudku okresného súdu, pričom mu na účel jeho právneho zastúpenia na predmetnom verejnom zasadnutí opatrením č. k. 2 To 12/2018-897 z 24. apríla 2018 ustanovil náhradného obhajcu. V súvislosti s uvedenou výhradou sťažovateľa ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je (okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone) viazaný návrhom na začatie konania, predovšetkým jeho petitom, v ktorom sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu orgánu verejnej moci a jeho rozhodnutiu, ktoré sťažovateľ v petite svojej sťažnosti označil (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Sťažovateľ v posudzovanej veci, zastúpený zvoleným advokátom, porušenie svojich v sťažnosti označených práv označeným opatrením krajského súdu nenamieta, a preto ho ústavný súd nemôže preskúmať. Napriek uvedenému, vychádzajúc z obsahu predmetného opatrenia krajského súdu (ktorého fotokópiu sťažovateľ pripojil k svojej sťažnosti, pozn.), ústavný súd konštatuje, že označené rozhodnutie *prima facie*

nevykazuje znaky svojvôle, resp. arbitrárnosti, keďže bolo vydané v súlade so zákonným ustanovením, ktorého účelom je predísť zmareniu nariadeného úkonu trestného konania (§ 42 ods. 1 Trestného poriadku).

Na základe uvedených skutočností, sumarizujúc dosiaľ vyslovené čiastkové závery, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu, ako ani postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nevykazujú také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou, a preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018